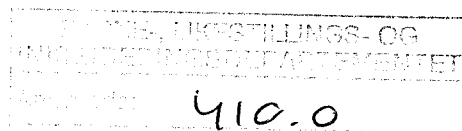

LEON

 I ARBEID FOR UNGDOM, VOKSNE OG FAMILIER
 ETABL. 1986

2010 03502 - 025

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
 Barne- og ungdomsavdelingen
 p.b. 8036
 Dep. 0030 Oslo

Høringsuttalelse i forbindelse med Revidering av forskrift om rettigheter og bruk av tvang under opphold i barneverninstitusjon

Det er gledelig at forslaget til revidering av rettighetsforskriften bebuder en ny fagpolitisk linje, der nettopp hensynet til forsvarlig omsorg og behandling fremsettes som det overordnede mål i forskriftens nye formålsparagraf. Dermed gis også klare og konstruktive føringer for institusjonsdriften som fagfeltet hittil har savnet. Det blir lettere for oss å levere gode tjenester. Stiftelsen LEON ser derfor forslaget som tydelige skritt i riktig retning.

For alle som arbeider med å gi barn og unge et best mulig behandlingstilbud, er det en forutsetning å ha gode lover og forskrifter å jobbe innenfor. Rammebetingelsene og tolkingen av disse vil være avgjørende for et godt resultat. Det blir derfor viktig at det i forlengelse av ny forskrift sørges for at tilsynsmyndighetene fører en lik praksis over hele landet.

Stiftelsen LEON har siden 1986 utviklet og drevet familiebaserte tiltak for ungdom med rus- og atferdsvansker. Vi har brukt benevnelsen Familiehjem på denne typen tiltak, for å skille det fra ordinære fosterhjemstiltak eller hjemmebaserte tiltak som MST m.m. Så lenge vi hadde mulighet for å benytte rettighetsforskriften, ble behandling i familiehjem utbredt for den aktuelle målgruppen. For mange ungdommer og familien, var plassering i familiebaserte behandlings-/omsorgsbaser svært gode alternativ til institusjonsplasseringer.

I Lov om barneverntjenester § 4-27, omtales dette slik:

§ 4-27, Plasseringsalternativer ved vedtak om særlige tiltak for barn og unge med alvorlige atferdsvansker, jf. §§ 4-24 og 4-26.

Statlig regional barnevernmyndighet skal utpeke hvilke institusjoner som skal ta imot barn på grunnlag av vedtak som nevnt i § 4-24, jf. § 4-26. Det kan bestemmes at barn kan plasseres i fosterhjem som har særlige forutsetninger for å kunne løse de problemer som foreligger.

LEON arbeider med ungdom etter både atferdsparagrafene og omsorgsparagrafene. I vårt arbeid har rettighetsforskriften vist seg å være nyttig, så lenge vi hadde mulighet til å anvende den. Vi ber departementet om at forskriften også skal gjelde for plasseringer i familiehjem. Disse plasseringene er også hjemlet i de samme paragrafene i Lov om barneverntjenester, som ved institusjonsplasseringer. Problematikken til ungdommene kan være like utfordrende som for de som plasseres i institusjon eller kollektiv.

Tilslutning til "Samarbeidsforum for Norske kollektiv"

Stiftelsen LEON støtter de innspill som "Samarbeidsforum for Norske kollektiv" har kommet med i sin høringsuttalelse til forskriften. Vi velger derfor ikke å gjenta disse, men henviser til deres skriv.

I tillegg vil vi komme med følgende uttalelse.

Til § 2 Virkeområde

Stiftelsen LEON vil foreslå at forskriften også bør gjelde barn omfattet av bvl § 4-27. Se lovteksten over.

I mer enn 20 år har LEON arbeidet med denne målgruppen i familiehjem/fosterhjem med særlige forutsetninger, og under tiden hatt en dialog med departementet. Ved revisjon av forskriften ser vi igjen muligheten for å påpeke de mangler vi ser, og få på plass bedre rammebetingelser for plasseringer i fosterhjem med særlige forutsetninger jfr. bvl § 4-27.

I brev til departementet den 20.12.06 skrev vi følgende:

"Departementet har i sitt rundskriv av 09.11.1993 (Fosterhjem som benyttes som særtiltak for barn med atferdsvansker, jf. barnevernloven § 4-27.) gjort det klart at man i samsvar med intensjonen med tiltaket har valgt å definere tiltak etter b.vl. § 4-27, som institusjoner mht anvendelse av Rettighetsforskrift og tilsynsmyndighet. Denne ordningen har fungert svært tilfredsstillende ved at den har både gitt nødvendig behandlingsmetodisk spillerom og klare rammer for virksomheten, som har vært kontrollerbare for tilsynsmyndigheten. Departementet har imidlertid i sitt brev av 21. november 2005 om presisering av regelverket, kommet til stikk motsatt konklusjon. Selv om det sies i punkt 3.3 at "Fosterhjem med særlige forutsetninger, jfr. B.vl. § 4-27, er ikke å anse som ordinære fosterhjem, men anses i noen henseender for å være institusjon.", mener man likevel i siste ledd at "Rettighetsforskriften gjelder således bare for institusjoner, ikke for fosterhjem eller fosterhjem med særlige forutsetninger"."

Dette ble den gang ikke tatt til følge, men i svar fra departementet datert 08.03.2007 står det:

"Departementet har merket seg Stiftelsen LEON's synspunkter, og vil vurdere behovet for egne forskrifter om beboeres rettigheter under opphold i fosterhjem med særlige forutsetninger etter § 4-27."

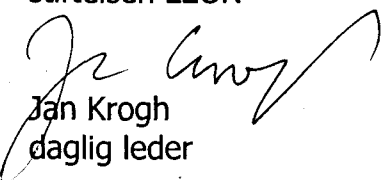
Det blir også i dette svarbrevet understreket at rettighetsforskriften ikke får anvendelse for disse fosterhjemmene, da de ikke kan anses som institusjon, og at tvang derfor ikke kan benyttes overfor beboerne. Samtidig sies det at om plasseringsvedtaket hjemler tilbakehold, kan personen holdes tilbake eller hentes tilbake ved rømming. Det er også rom for å ta urinprøver.

Hvordan dette skal utføres, uten å benytte tvang, står det ingenting om. Beboere som frem til november 2005 var omfattet av en rettighetsforskrift og underlagt tilsyn fra Fylkesmannen, står etter dette *uten* denne rettssikkerheten. Og vi står uten disse virkemidlene til å utøve et godt barnevernfaglig arbeid med og i samarbeid med denne utfordrende målgruppen.

Vi mener at den reviderte rettighetsforskrift foreslår mange vesentlige forandringer og forbedringer. Som en oppsummering mener vi og vil understreke behovet for at forskriften også omfatter plasseringer i Familiehjem/"fosterhjem med særlige forutsetninger".

Oslo 11. november, 2010

Med vennlig hilsen
stiftelsen LEON

Jan Krogh
daglig leder